

Здрава радна места

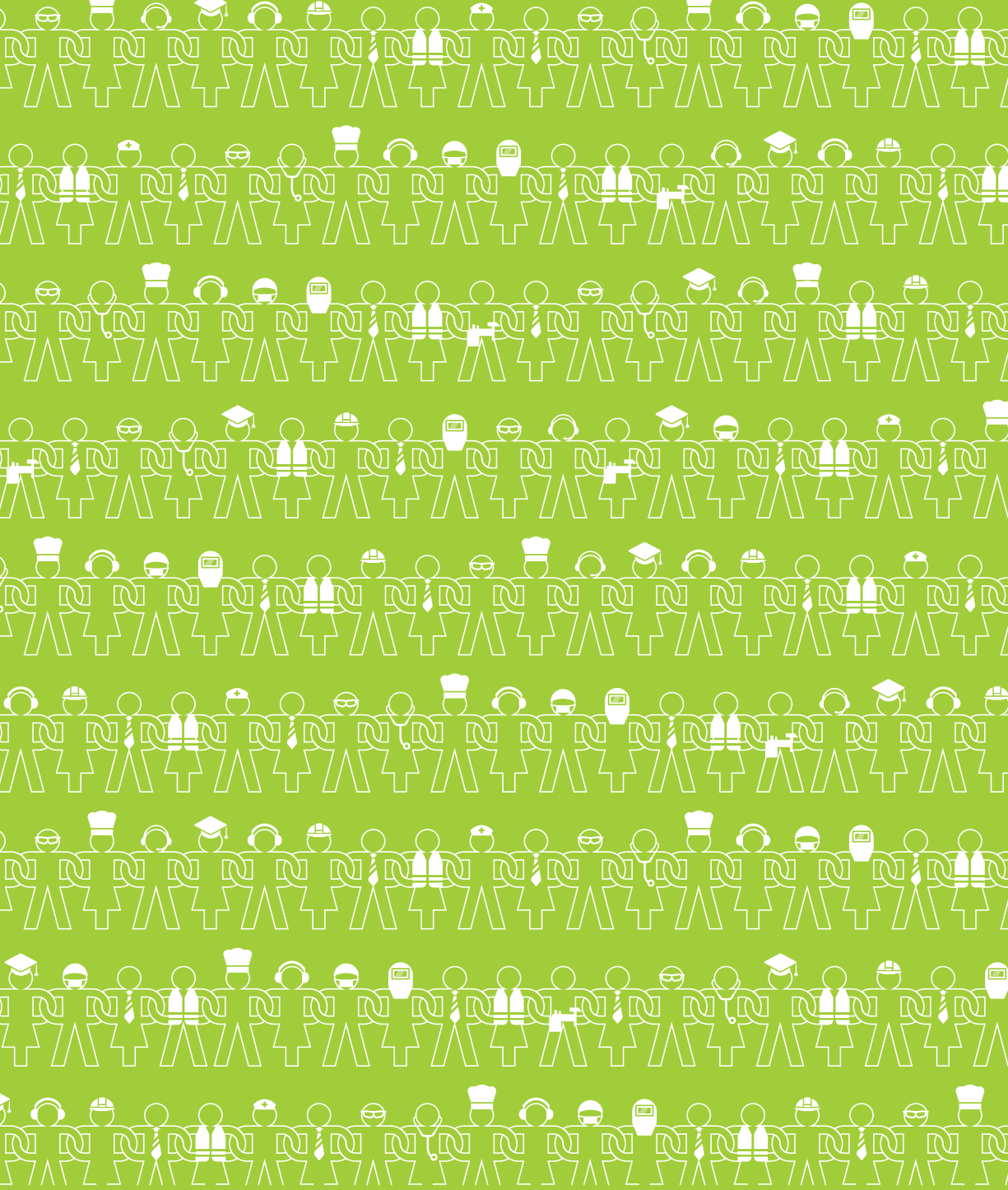
Радимо заједно на превенцији ризика

www.healthy-workplaces.eu

Водич кроз кампању

Менаџерске способности у управљању и учешће запослених у безбедности и здрављу на раду

Europe Direct је сервис који Вам помаже да добијете одговоре на питања о Европској Унији

Бесплатна линија (*): 00 800 6 7 8 9 10 11

(* Неки оператери мобилне телефоније не дозвољавају приступ 00 800 бројевима или позив на ове бројеве наплаћују.

Више информација о Европској Унији можете добити на интернет страни (<http://europa.eu>).

Каталожке податке можете пронаћи на крају ове публикације

© Европска агенција за безбедност и здравље на раду, 2012.

Садржај

Увод	4
Размера проблема	5
Зашто ЕУ води ову кампању?	7
Радимо заједно на превенцији ризика	9
Шта превенција значи у пракси?	10
Улога управе	12
Шта руковођење значи у пракси?	13
Зашто је учешће запослених од виталног значаја?	15
Охрабривање запослених да учествују	15
Шта у пракси значи учешће запосленог?	17
О кампањи за здрава радна места	19
Како радимо у оквиру кампање	19
Ко може да учествује?	19
Како да се укључите?	20
Постојећа партнерства	21
Наша посвећеност претходним кампањама и њихови успеси	22
Извори	24
Контакт	26

Увод

Безбедност и здравље на радном месту је добро за пословање, за запослене и за друштво у целини. Лако је изгубити увид у ове чињенице када рокови или циљеви производње рапидно расту. У таквим тренуцима, важније је него икада да budete свесни ризика на радном месту, пре него да се односите према безбедности и здрављу на раду као „бирокуратском терету“.

Ова брошура је главни водич кроз **Кампању за здрава радна места 2012-13, Радимо заједно на превенцији ризика**, коју је организовала Европска агенција за безбедност и здравље на раду (EU-OSHA). Ова кампања је осмишљена да помогне Вама, Вашој компанији, запосленима и представницима запослених. Сви заједно процењују и смањују ризике радног места. Иако су управа и организације којима они управљају примарно одговорни за безбедност и здравље на раду, најефективнији резултати се увек добијају заједничким радом свих заинтересованих страна. Према подацима Eurostat ¹, сваке године више од 5 500 људи у ЕУ изгуби живот као резултат повреде на радном месту. Осим тога, Међународна организација рада (International Labour Organization) процењује да додатних 159 000 ² људи изгуби живот као

резултат професионалног обољења. Велики број ових живота, могао је бити спашен да су ризици процењени, да су имплементиране мере безбедности и здравља на раду и да су их се запослени и управа ригорозно придржавали. Често се каже **„Боље је спречити, него лечити“** (превенција је најбољи лек), што се више него икада може применити на промоцију безбедних и здравих радних места. Из овог разлога, кампања за здрава радна места се, изнад свега, фокусира на превенцију ризика. Кампања за здрава радна места 2012-13 је децентрализована и креирана да помогне државној управи, компанијама, организацијама, управницима, запосленима и њиховим представницима, као и другим укљученима да заједно раде на смањењу ризика.

Кампања је фокусирана на:

- Превенцију ризика;
- Управљање ризицима;
- Охрабривању више управе да активно учествује у смањењу ризика;
- Охрабривању запослених, њихових представника и других заинтересованих страна да раде са руководством како би смањили ризике.

Боље спречити него лечити.

Кључна тачка кампање је низ материјала који ће унапредити ове циљеве. Они укључују извештаје, практичне водиче, летке, постере и DVD дискове. Уз то, ми ћемо удружити снаге са нашим партнерима и локалним координаторима да промовишемо Европску недељу безбедности и здравља на раду, као и да помогнемо у организацији семинара за обуке, конференција и изложби. Европска агенција за безбедност и здравље на раду је направила интерактивну интернет страну која нуди прегршт детаљних практичних савета и водич. Документ кампање садржи много статистичких података који расветљавају проблеме које треба решити, као и на шта треба фокусирати снаге. Међутим, требало би бити упамћено, да превише често иза овакве статистике лежи људска трагедија.

Размера проблема

На свака 3.5 минута једна особа у Европској Унији изгуби живот, као резултат повреде на раду или професионалног обољења. У 2007., последњој години за коју је доступна компаративна статистика ЕУ-27, 6.9 милиона људи доживело је једну или више повреда на раду³. Поред тога, код више милиона запослених из целе Европе, **уочено је оштећење здравља у вези са радом.**

Повреде на раду носе велике трошкове запосленима и њиховим породицама, њиховим послодавцима и друштву у целини. Према Истраживању о радној снази (Labour Force Survey) из 2007.⁴, 73% повреда на раду је резултирало боловањем од најмање једног дана, а 22% је резултирало боловањем од најмање месец дана. Оваква стопа повреда на раду и здравствених проблема у вези са послом има директан утицај на економски раст и запосленост у целој Европи. У ствари, најмање 450 милиона радних дана је изгубљено сваке године.⁵ Процене варирају, али овакве повреде на раду и трошкови (лечење, боловање), коштају економију ЕУ најмање 490 милијарди € годишње⁶.

Истраживање нам указује да велики број повреда на раду и **случајева настанка болести у вези са радом** може бити спречен. На срећу, напредак у овој области је брз. Између 1999 и 2007. ЕУ је драматично побољшала безбедност на радном месту, па је број повреда на раду са фаталним исходом умањен са 5 275 на 3 782⁷ у ЕУ-15. Безбедност на радном месту је још више унапређена када су у питању тешке повреде на раду, које су смањене за више од 900 000⁸. Упркос добрим вестима, професионална обољења, која се често касно открију, су у порасту.

¹ Безбедност и здравље на раду у Европи (Health and safety at work in Europe) (1999-2007)-статистички портрет, Канцеларија за публикације Европске Уније, Луксембург 2010, стр. 97

² Међународна организација рада (International Labour Organization) 2005: број је резултат процене за ЕУ-27 (<http://www.ilo.org/public/english/region/europro/moscow/areas/safety/docs/worldcongressreporteng.pdf>)

³ Здравље и безбедност на раду у Европи (Health and safety at work in Europe) (1999-2007)-статистички портрет, Канцеларија за публикације Европске Уније, Луксембург 2010, стр. 97

⁴ Здравље и безбедност на раду у Европи (Health and safety at work in Europe) (1999-2007)-статистички портрет, Канцеларија за публикације Европске Уније, Луксембург 2010, стр. 97

⁵ 83 милиона изгубљених радних дана због повреда, који се додају броју од 367 милиона изгубљених радних дана због болести, Здравље и безбедност на раду у Европи (Health and safety at work in Europe) (1999-2007)-статистички портрет, Канцеларија за публикације Европске Уније, Луксембург 2010, стр. 97

⁶ Претпоставља се губитак од 4% бруто домаћег производа (БДП), због лоших услова на раду (<http://osha.europa.eu/en/press/articles/Present-new-and-emerging-risks-IOHA>).

⁷ Здравље и безбедност на раду у Европи (Health and safety at work in Europe) (1999-2007)-статистички портрет, Канцеларија за публикације Европске Уније, Луксембург 2010, стр. 97

⁸ Eurostat повреде на раду (ESAW) – до 2007. (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=hsaw_aw_nnas&lang=en)

СТУДИЈА СЛУЧАЈА

Олимпијске игре, Велика Британија – Руковођење у сектору безбедности и здравља

Комитет за организацију Олимпијских игара је организација одговорна за изградњу Олимпијског парка и других места за Олимпијске и Пара-олимпијске игре у Лондону 2012. године. Олимпијски парк је саграђен на преко 200 хектара високо контаминираном земљишту у источном Лондону. Око 40 000 људи је радило на пројекту парка, а у ударним терминима било их је преко 13 000 на градилишту. То је био огроман пројекат који је, да је био погрешно вођен, могао да резултира неприхватљивим бројем смртних и тешких повреда на раду.

Више од 70 милиона сати рада, 25 периода од милион сати прошло је без иједног извештаја о повреди на раду, четири периода од два милиона сати и један период од три милиона сати, такође без иједног пријављеног случаја повреде на раду. Комитет за организацију

Олимпијских игара приписује овај завидни рекорд веома посвећеном руководству које се фокусирао на елиминацију свих повреда на раду на пројекту. Комитет је тврдио да је њихова обавеза према запосленима била да:

- Управљају ризицима по њихову безбедност и здравље;
- Обезбеде безбедна радна места и системе рада;
- Обезбеде информације, упутства, обуку и надзор, и
- Да се са ентузијазмом ангажују са особљем, партнерима и добављачима око овог споразума.

Постојале су јасне линије комуникације у управљачком ланцу. Додатно, извршни директор и председник пројекта су заједно изјавили да ће „извештавати о учинку у безбедности и здрављу на раду и животној средини одбору Комитета, у једнаким временским интервалима у случају било ког инцидента који треба пријавити.“

Даље, комитет за безбедност, здравље и животну средину из управног одбора редовно је прегледао учинак и вођење програма изградње и сложио се да прегледа и контролише радне праксе „колико год је неопходно“. О овим променама су обавештени сви запослени, као и добављачи како би се обезбедила максимална безбедност и здравље на раду за све који су укључени у организацију ОИ. Подаци о безбедности на програму су се прогресивно побољшали као резултат предузете иницијативе и учешћа запослених.

Зашто ЕУ води ову кампању?

Промоција безбедности и здравља на раду је увек била један од основних принципа европских интеграција из етичких, социјалних и економских разлога. Прво, са етичке тачке, очигледно је да би промоција безбедности и здравља на раду требало да буде највећи приоритет у сваком владином и административном телу. Друго, једна од основа европског јединственог тржишта су хармонизовани стандарди, укључујући и оне за производе и процесе безбедности. Такви хармонизовани стандарди помажу да се осигура да послови функционишу без проблема широм ЕУ. Треће, промовисање безбедности и здравља на раду не само да побољшава заштиту запослених, него доприноси и пословној ефикасности.

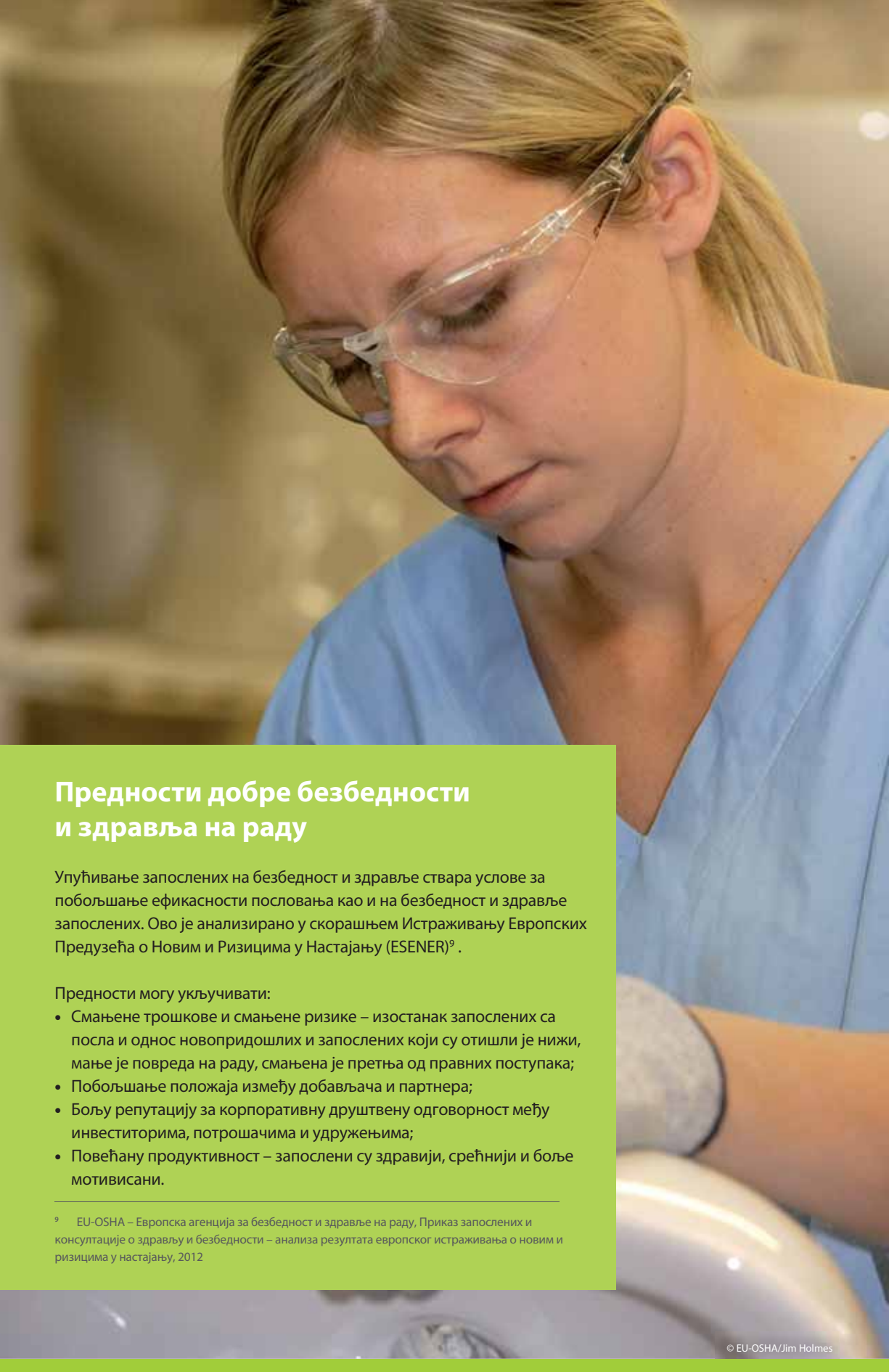
Важећа Стратегија безбедности и здравља на раду ЕУ такође говори о фундаменталним принципима превенције, који су детаљније објашњени у директиви Савета 89/391/ЕЕС, од

12. јуна 1989. тзв. „оквирна Директива“. Члан 6. ове директиве прописује да је одговорност послодавца за предузимање мера за безбедност и здравље на раду у складу са општим принципима о превенцији. Без сумње, ово захтева јасно руковођење од стране врха управе. Ова директива такође истиче важност учешћа запослених у усвајању ових мера, што је у скороје време такође препознато као основно право у члану 27- Повеља о основним правима у ЕУ. Јасно је да не постоји само практична потреба за активностима које Заједница спроводи, већ то налажу и одговарајући правни захтеви.

**“Ако руководите на прави начин,
можете достићи фантастичан
учинак у безбедности.”**

**LAWRENCE WATERMAN, ШЕФ ЗА БЕЗБЕДНОСТ
КОМИТЕТА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈУ ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА**

Предности добре безбедности и здравља на раду

Упућивање запослених на безбедност и здравље ствара услове за побољшање ефикасности пословања као и на безбедност и здравље запослених. Ово је анализирано у скорашњем Истраживању Европских Предузећа о Новим и Ризицима у Настајању (ESENER)⁹.

Предности могу укључивати:

- Смањене трошкове и смањене ризике – изостанак запослених са посла и однос новопридошлих и запослених који су отишли је нижи, мање је повреда на раду, смањена је претња од правних поступака;
- Побољшање положаја између добављача и партнера;
- Бољу репутацију за корпоративну друштвену одговорност међу инвеститорима, потрошачима и удружењима;
- Повећану продуктивност – запослени су здравији, срећнији и боље мотивисани.

⁹ EU-OSHA – Европска агенција за безбедност и здравље на раду, Приказ запослених и консултације о здрављу и безбедности – анализа резултата европског истраживања о новим и ризицима у настајању, 2012

Радимо заједно на превенцији ризика

Превенција је камен темељац европског приступа управљању ризицима. У пракси то значи анализирање процеса рада како би се препознали краткорочни и дугорочни ризици, а затим и предузимање потребних мера за елиминацију или ублажавање истих. Једноставније речено, превенција је управљање ризицима у вези са радом која има за коначни циљ да смањи број повреда на раду као и професионалних обољења.

Крајња одговорност за управљање ризицима лежи на послодавцу и управи, али је њихов труд осуђен на неуспех без активног учешћа запослених. Из ових разлога, ова кампања посебан акценат ставља на важност управљања од стране руководства и власника који би требало да раде у тандему, уз активно учешће запослених.

Како би помогла у промоцији ових кључних тема, Кампања за здрава радна места 2012-13 има следеће стратешке циљеве:

- Промовисање основне поруке да запослени и руководиоци морају да раде заједно како би спречили ризике из практичних, правних, економских и етичких разлога;
- Давање јасних и једноставних смерница за послодавце како би управљали специфичним ризицима везаним за професију, у партнерству са запосленима и њиховим представницима;
- Обезбеђивање практичног вођства, информација и алата за промоцију културе превенције ризика, посебно унутар малих и средњих предузећа;
- Подршка инклузији руковођења безбедношћу и здрављем на раду у политику друштвене одговорности у корпоративној организацији;
- Постављање основа за одрживу културу превенције ризика у Европи.

„Колика год да је величина организације, управљање са врха и активно учешће запослених су од кључног значаја за успешно руковођење безбедношћу и здрављем. Зато позивам велика и мала предузећа, државна и приватна, из свих сектора, да прихвате ову кампању“

CHRISTA SEDLATSCHKEK, ДИРЕКТОР EU-OSHA

© EU-OSHA/Im Holmes

© EU-OSHA/Im Holmes

Шта превенција значи у пракси?

Општи принципи превенције су постављени у члану 6 „оквирне директиве“ (погледати испод). Од виталног је значаја да послодавци, запослени, као и њихови представници разумеју ове принципе како би ефикасно контролисали, или по могућству елиминисали ризике.

Основни принципи превенције ризика су:

- избегавање ризика;
- процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и методе рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- замена опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним;
- давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин.

Превенција је управљање ризицима. Ризицима управљају људи који раде заједно.

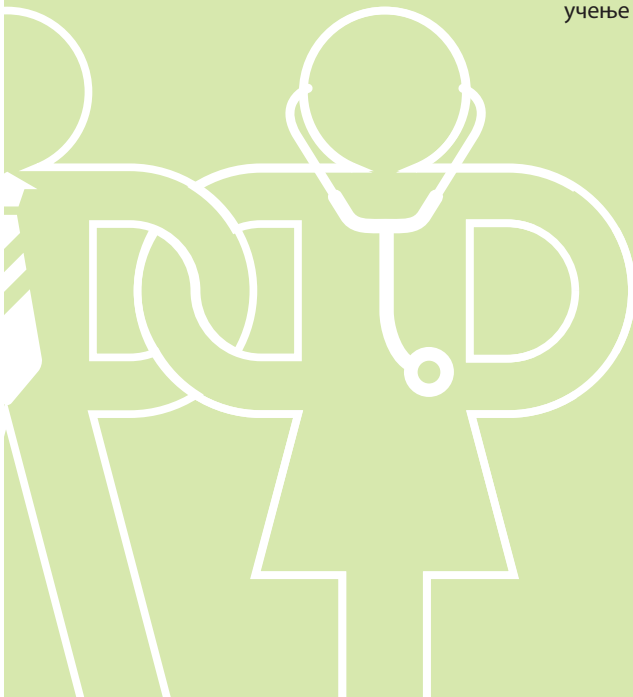
СТУДИЈА СЛУЧАЈА

BASF – безбедност на првом месту

У многим секторима је једноставно немогуће потпуно избећи ризик, а најбољи пример томе је хемијска индустрија. Запослени у BASF-у, једној од највећих хемијских компанија на свету, сваки дан се суочавају са широким лезом ризика. Уместо решавања ових ризика појединачно, компанија је одлучила да се окрене холистичком приступу и да преокрене читаву културу компаније, претварајући је у компанију којој је безбедност на првом месту. Централна тачка програма била је кампања за смањење изгубљених радних дана, због повреда на раду и професионалних обољења, за 80% од 2002 до 2020. године. 2008. године план је уродио плодом, па је време изгубљено због повреда на раду смањено за 46%, а време изгубљено због професионалних обољења је смањено за 23%.

Компанија сматра да су ови резултати производ имплементације доле наведених стратегија.

- Управа показује веродостојну и видљиву посвећеност безбедности постављањем доброг примера, чинећи безбедност приоритетом и обезбеђујући јасноћу у свим питањима у вези са безбедношћу;
- Запослени су укључени у све аспекте безбедности и активно доприносе својим знањем и искуством;
- Компанија наглашава појединачну одговорност. Од сваког запосленог и руководиоца се очекује да се понаша у складу са свим примењивим правилима и регулативама, у потпуности свесни ризика, да одговоре на опасности и уче из сопствених и туђих грешака;
- Управа и запослени су охрабрени да отворено говоре о безбедности и здрављу на раду у клими поверења које влада унутар организације. У исто време, организација покушава да промовише учење ценећи знање и искуство.

© EU-OSHA/Im Helmes

© EU-OSHA/Im Helmes

Улога управе

Безбедност и здравље на раду би требало да буду део свакодневног процеса пословања. Ако се не руководи безбедношћу и здрављем на раду, не руководи се ни послом. Са врха организације кроз ланац управе, руковођење безбедношћу и здрављем би требало да буде главни део културе радног места, а не нешто остављено специјалистима из тог поља.

Консултације са запосленима и њиховим представницима око проблема у вези са безбедношћу и здрављем би требало да се види као водећи принцип за ефикасно управљање. Али руководиоци не би требало да само консултују своје запослене, него да се активно са њима укључе и охрабре их да учествују у доношењу одлука. Консултације нису само правни захтев, већ могу имати и економску вредност. Вероватно је да ће у том случају запослени знати који су главни ризици са којима се свакодневно суочавају и они често могу пронаћи једноставна и исплатива решења.

Безбедност и здравље на раду би требало да буду део свакодневног процеса пословања. На њих треба гледати као на динамички систем који се адаптира и развија временом пре него што би требало да буде ригидна бирократска вежба која се опире променама.

Важно је да менаџери покажу управљање, на пример, пратећи сва правила о безбедности и здрављу, а не само наређујући запосленима да прате иста.

¹⁰ P. Stadler and E. Spieß, Mitarbeiterorientierte Führung und soziale Unterstützung am Arbeitsplatz, INQA/Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin, 2005 (доступно на <http://www.inqa.de/Inqa/Navigation/publikationen/publikationen,did=56808.html>)

Такође постоје докази да добри менаџери у безбедности и здрављу на раду имају ниже стопе изостанака запослених са посла, јер је понашање руководства повезано са боловањем и добробити запослених¹⁰. Показало се да разбољевање запослених зависи од руководећег кадра. Када се менаџери пребаце у друго одељење, просечно боловање запослених за које је одговоран менаџер се не мења чак и ако се ради о запосленима из сектора у који је менаџер пребачен.

Шта руковођење значи у пракси?

Руковођење значи:

- Видљиву, активну посвећеност управног одбора и директора/власника;
- Постављање ефикасних „силазних“ комуникационих система и руководећих структура – или унакрсна комуникација у малим предузећима;
- Ангажовање радне снаге и њихових представника у унапређивању и достизању безбедних и здравих услова за рад, на пример, дајући им већа овлашћења и охрабрујући их да ефикасно комуницирају „узлазно“, као и обезбеђујући им високо квалитетну обуку;

- Руковођење безбедношћу и здрављем на раду засновано на процени ризика;
- Интеграција руковођења безбедношћу и здрављем на раду кроз све сегменте пословања;
- Осигурати да је безбедност и здравље на раду централна стратегија корпоративне друштвене одговорности (као и основна вредност);
- Промовисање ових идеја кроз цео ланац;
- Посматрање, извештавање и преглед учинка на пољу безбедности и здравља.

Практични примери руковођења безбедношћу и здрављем на раду укључују:

- Вођење примером (увек се понашати у духу писаних правила о безбедности и здрављу на раду);
- Преузимање личне одговорности и показивање да вам је стало;
- Посета радним станицама како би се са особљем ангажовали око бриге о безбедности и здрављу (запослени не само да могу да препознају проблеме, они такође могу и да пронађу решења);
- Доступност новца и времена – додељивање буџета за обуку, опрему или специјалисте из области безбедности и здравља и посвећивање времена од стране руководиоца.

“Ми наглашавамо појединачну одговорност свих запослених и на свим нивоима руководства за безбедност” ШНОМО СОНЕН, МЕНАѢР

ГРАДИЛИШТА, INTEL АМСТЕРДАМ

СТУДИЈА СЛУЧАЈА

Смањење ризика у малој аустријској компанији

Marchl је мала породична фирма у Аустрији, која је специјализована за израду производа на бази челика као што су: кровна заштита за аутомобиле, степеништа, ограде и конструкције за зимске баште.

Безбедност на раду је важно питање у управи компаније. Систем управљања безбедношћу и здрављем је имплементиран, али мање повреде као што су посекотине, опекотине и падови су наставиле да се дешавају и нису схваћене озбиљно. Управа је одлучила да ради са запосленима како би даље смањила ризике.

Запослени који раде на радним местима са повећаним ризиком су упитани да процене ризике и да понуде предлоге за побољшање. Када су предлози имплементирани, запослени су питани да оцене побољшања. Након два месеца, групе запослених су премештене на друга радна места са повећаним ризиком и упитани да поново спроведу исту контролу. Ово је значило да су побољшања контролисана од стране „свежих очију“ друге групе и да је сваки запослени упознат са ризицима у различитим радним областима као и да је добио увид у најбољи начин за побољшање безбедности. Овај пројекат је успео да смањи број повреда на раду и оних за длаку избегнутих, дужину боловања, побољша мотивацију запослених и њихову продуктивност, као и да подигне ниво свести о питањима безбедности и здравља.

Зашто је учешће запослених од виталног значаја?

Одговорност за руковођење ризицима у вези са радом јасно се налази у рукама послодавца, али такви напори су осуђени на неуспех без активног учешћа запослених. Постоји довољно доказа да активно учествовање води до драматично унапређене безбедности и здравља на радном месту.

На пример, истраживање европских предузећа о новим и ризицима у настајању (ESENER) показује да учешће запослених у сарадњи са посвећеним руководством води до далеко бољег учинка на пољу безбедности и здравља на радном месту. Предузећа са високим учешћем запослених у комбинацији са веома посвећеним руководством, на пример, имају 10 пута већу вероватноћу да имају уредну документацију о безбедности и здрављу на радном месту.¹¹ Ово је додатни разлог зашто се ове мере схватају као ефикасније. У извештају из Одељења за трговину и индустрију Велике Британије из 2007.¹² процењено је да представници за безбедност запослених изврше између 8000 и 13000 превенција повреда на радном месту годишње у целој земљи. Недавна студија европске конфедерације синдиката (ETUC)¹³ открила је да представљање синдиката води до бољег праћења правила, ниже стопе повреда на радном месту, и мањег броја здравствених проблема изазваних професијом. Због ових разлога учествовање запослених у доношењу одлука везаних за безбедност и здравље на радном месту, је део европског закона.

© EU-OSHA/Jim Holmes

Охрабривање запослених да учествују

Дужност послодавца је да консултује запослене и њихове представнике у вези са безбедношћу и здрављем на раду, али је много ефективније дати запосленима овлашћења да активно учествују у свакодневним активностима повезаним са безбедношћу и здрављем на радном месту. Руководилац треба да створи атмосферу у којој влада поверење и у којој ће се људи осећати довољно сигурним да искажу забринутост и да допринесу развоју безбеднијих процеса и радних места. Ово не би требало да се види као бирократски процес, или нежељено оптерећење, већ као велику могућност за побољшање не само безбедности, већ и продуктивности. Истраживање показује да увид у знање запослених даје руководиоцима знатан извор који може помоћи у развоју безбедних, ефикасних и одрживих радних места¹⁴.

¹¹ EU-OSHA – European Agency for Safety and Health at Work, Приказ запослених и консултације о безбедности и здрављу – анализа резултата европског истраживања о новим и ризицима у настајању, 2012

¹² Здравље и безбедност у Великој Британији: будите део решења, Извршилац за безбедност и здравље, Јун 2009.

¹³ Menéndez, M., Benach, J., Vogel, L. (2009), Утицај представника за безбедност и здравље на радном месту: Европска перспектива. Брисел: ETUC

¹⁴ Pot, F.D. & Koningsveld, E.A.P. „Квалитет живота на раду и организациони учинак – две стране истог новчића?“ Скандинавски часопис о Раду, Животној средини и здрављу, 2009. Вол. 35, Бр.6, стр. 421-428

Предности учествовања запослених укључују:

- Нижу стопу повреда на раду;
- Исплатива решења;
- Срећније и продуктивније запослене;
- Нижу стопу изостанака;
- Већу свест о ризицима на радном месту;
- Бољу контролу ризика на радном месту.

Шта у пракси значи учешће запосленог?

У суштини то значи да запослени и руководство активно учествују у препознавању проблема и доношењу решења. У пракси то значи:

- Ефективан и отворен дијалог који укључује искрено разумевање обостране забринутости;
- Заједничко решавање проблема и доношење одлука;
- Учествовање у развоју политике и праксе развоја безбедности и здравља;
- Учествовање запослених у унапређењу и постизању безбедних и здравих услова за рад;
- Потпуна заједничка сарадња запослених и послодавца на побољшању безбедности, здравља и укупне добробити на радном месту;
- Успостављање ових договорених тачака како би се оне спровеле у дело.

СТУДИЈА СЛУЧАЈА

Заједничка иницијатива запослених и руководиоца

Велика конфекцијска компанија (Nestlé, Јорк, Велика Британија) са 2000 запослених имала је значајан проблем са повредама на раду услед клизања и саплитања. Како би пробали да смање стопу повреда на раду, компанија је лансирала заједничку иницијативу са потпуним учешћем представника запослених. Ово је укључивало и посебну процедуру подношења извештаја за повреде на раду због саплитања и клизања и анализу узрока ових повреда. Једном када је откривена срж узрока, организовани су заједнички састанци управника, надзорника и представника запослених како би се поделиле новооткривене чињенице. Ове чињенице су затим подељене са запосленима кроз ефективну информативну кампању која је укључивала средства као што су постери, леци, итд.

Након три године ова кампања је довела до 60% смањења повреда на раду изазваних клизањем и саплитањем. Након наредних 18 месеци, лансирана је слична кампања како би се смањиле повреде на раду приликом мануелног руковања. У току две године, такав тип повреда је смањен за 40%.

Важни датуми

- Почетак кампање: 18. април 2012.
- Европска недеља безбедности и здравља на раду: Октобар 2012 и 2013.
- Церемонија доделе награда за добру праксу: април 2013.
- Самит за здрава радна места: новембар 2013.

О кампањи за здрава радна места

Како радимо у оквиру кампање

Ми помажемо у стварању безбеднијих и здравијих радних места, у корист свих нас, али ми не можемо да делујемо сами. Из овог разлога, наша кампања за здрава радна места 2012-13 „Радимо заједно на превенцији ризика“ се ослања на различите партнере и ко-партнере, укључујући Владе и њихове агенције, послодавце, запослене као и велике и мале компаније. Како бисмо значајно унапредили безбедност и здравље на раду, нама је потребно учешће свих ових партнера у кампањи и промоција кључних порука.

Ми можемо пружити пуно савета, информација и едукативног материјала, који вам је потребан да бисте се укључили у ову пан-европску кампању (прочитајте „Како да се укључите“). Ви можете прилагодити ове материјале тако да одговарају вашим околностима и удружити снаге са најпогоднијим организацијама како бисте максимално искористили утицај ове Кампање.

Ко може да учествује?

Кампања је отворена за све организације и појединце на локалном, националном и европском нивоу и укључује:

- Послодавце у јавном и приватном сектору, укључујући и мала и средња предузећа;
- Директоре, надзорнике и запослене;
- Синдикате и представнике за безбедност и здравље на раду;
- Организације послодаваца;
- Професионална удружења;
- Институције за безбедност и здравље на раду;
- Стручњаке из области безбедности и здравља на раду;
- Инструкторе и образовне установе;
- Регионалне и локалне службе за превентивно деловање на пољу безбедности и здравља на раду и осигуравајуће компаније.

© EU-OSHA/Im Holmes

© EU-OSHA

Како да се укључите?

Можете да се укључите у Кампању за здрава радна места 2012-13 на следеће начине:

- Ширењем и објављивањем информативног материјала о Кампањи (леци, извештаји, водичи, чињенице, контролне листе, PowerPoint презентације, Напо цртани филмови, итд). Ово ће помоћи у подизању свести о безбедности и здрављу на раду, у организацији у којој радите као и у организацијама са којима сарађујете. Можете сазнати више о материјалима за Кампању на нашој интернет страни (www.healthy-workplaces.eu)
- Организовањем сопствених активности, укључујући обуку о свести о безбедности и здрављу на раду, конференције и радионице, такмичења или квизове за израду постера, филмова или фотографија, шеме са сугестијама, рекламне кампање и конференције за новинаре.
- Коришћење алата доступних на интернет страници Кампање. Ови алати обезбеђују простор за размену знања и примера добре праксе између EU-OSHA и наших партнера.
- Учествовањем на наградном такмичењу за добру праксу за здрава радна места, које се додељују организацијама, без обзира на њихову величину, а које су пронашле нове начине да промовишу безбедност и здравље на раду.
- Учествовањем на Европској недељи безбедности и здравља на раду, која се одржава сваке године у октобру (43. календарска недеља), што представља главну тачку за догађаје по целој Европи и укључује конференције и изложбе, обуке и активности где и велике и мале компаније и организације раде заједно. Допринос многих локалних

и регионалних иницијатива које спроводе синдикати, предузећа, невладин сектор и државна администрација, такође играју важну улогу.

Можете добити и званично признање за подршку Кампањи за здрава радна места тако што ћете:

- Постати званични партнер ЕУ у кампањи, ако сте пан-европска или међународна организација или компанија;
- Постати национални партнер у кампањи, ако сте појединац или организација активна на нивоу државе. Консултујте се са координатором за Вашу земљу како би сте сазнали да ли је ово или неко друго признање доступно у Вашој земљи. Постати званични партнер носи са собом одређене одговорности, али и бројне повољности. О нашој понуди за партнерство можете сазнати више на нашој интернет страни у делу посвећеном овој теми.

Постојећа партнерства

Ефективна партнерства са важним учесницима су кључна за успех кампање. Ми у Европској агенцији, можемо да рачунамо на подршку неколико различитих партнерских мрежа, укључујући и следеће:

- **Национални координатори:** Кампања за здрава радна места је координисана на националном нивоу од стране Агенцијске мреже координатора. Ако желите да сазнате више о координаторима, или да са њима директно ступите у контакт, можете наћи њихове контакте на крају овог водича.
- **Званични партнери кампање ЕУ:** ово су пан-европске или међународне организације

© EU-OSHA/Julia Lazarova

које активно подржавају Кампању за здрава радна места. Ако желите да сазнате више о нашим прошлим или садашњим партнерима у Кампањи, или да постанете један од њих, молимо Вас да посетите нашу интернет страну.

- **Европска мрежа предузећа:** ова мрежа помаже и саветује мала и средња предузећа у целој Европи о разним питањима. Кампања за здрава радна места чини важну област сарадње између EU-OSHA и европске мреже предузећа (Enterprise Europe Network)

„Процена ризика мора бити извршена у сарадњи са запосленима који управљају одговарајућом машином како би се добиле разумне мере побољшања“ ROLAND JUNG, ДИРЕКТОР

ПРОИЗВОДЊЕ, PIRELLI BREUBERG

Наша посвећеност претходним кампањама и њихови успеси

Наше кампање за здрава радна места су двогодишње кампање и сада су највеће кампање овакве врсте у Европи, а постају све популарније. На пример, наша кампања 2010-11 о безбедном одржавању оборила је рекорде по укључености у свим земљама чланицама ЕУ и шире, са стотинама организованих догађаја на тему безбедног одржавања и важности истог.

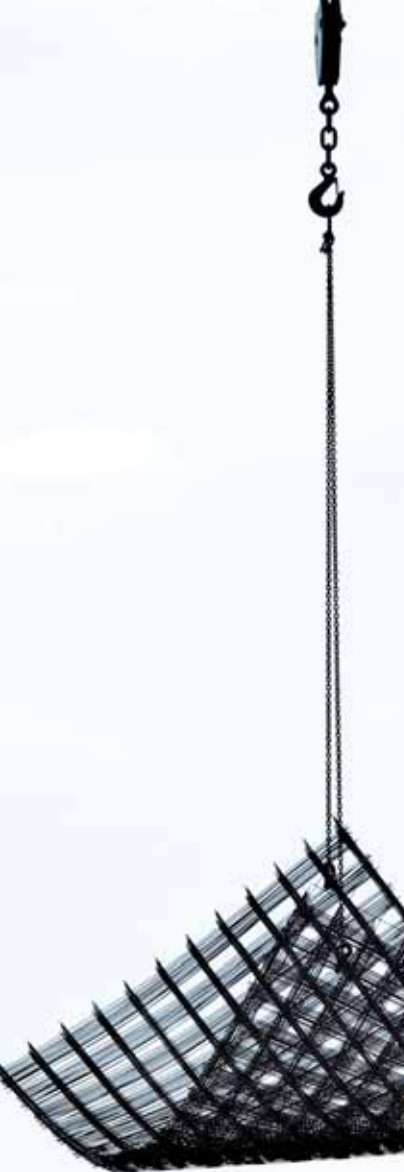
Европска агенција је подржала активности кампање на националном нивоу, чинећи доступним велики број материјала и услуга, потпуно бесплатним за координаторе у свакој држави као и званичним партнерима кампање, како би им помогла да промовишу Кампању. Само у првој години, три милиона летака са чињеницама и милион водича кроз кампању и промотивних летака је дистрибуирано на 24 језика. Такође смо промовисали безбедно одржавање преко конференција, семинара и обуке за послодавце, запослене и друге учеснике. Европска недеља безбедности и здравља на раду била је најважнија тачка из које је организовано много догађаја у сврху подизања свести, у целој ЕУ и шире.

Више од 50 партнера у Кампањи удружило је снаге као део Кампање за безбедно одржавање. Они су организовали разне активности, од којих су неке доле набројане:

- Европска федерација националних удружења за одржавање (EFNMS) дистрибуирала је публикације и промотивне производе у вези са Кампањом и приредила извештај о безбедном одржавању. Федерација је такође развила интернет мрежу на француском језику и направила специјализоване интернет стране посвећене различитим аспектима безбедног одржавања.
- Toyota Materials Handling је организовала конференције са сениор менаџерима који су одговорни за одржавање и обуку. Они су представили кампању на конференцијама за новинаре и делили материјале везане за кампању партнерима из своје мреже и предузимачима. Компанија је такође посветила посебан део своје интернет странице и интранета Кампањи.
- Европска конфедерација синдиката (ETUC) је током свог 12. конгреса дала пуно простора Кампањи за здрава радна места, Безбедно одржавање.
- Европска федерација грађевинске индустрије (FIEC) била је домаћин састанака са предузимачима, запосленима и другим заинтересованим странама у грађевинској индустрији како би промовисала безбедност и здравље на раду.

„Здрава радна места“ је највећа европска кампања на пољу безбедности и здравља на раду.

OiRA – делимо „најбољу праксу“са целом ЕУ

Онлајн интерактивна процена ризика (Online interactive Risk Assessment (OiRA)) је мултинационални пројекат који тежи да развије интернет апликације које су лаке за употребу и бесплатне. Бесплатни OiRA алат је дизајниран да помогне малим организацијама у извођењу ефикасне процене ризика. Ова апликација ће водити корисника корак по корак кроз процес процене, од почетка до краја, и помоћи ће им да имплементирају и прате њихов напредак. Главни циљеви су:

- Обезбеђивање безбедности и здравља на раду запосленима, модернизацијом система процене ризика и дељењем искустава добре праксе;
- Помоћ компанијама да имају користи од алата за процену специфичних ризика, који ће увек бити ажуриран, лак за примену и одобрен од стране социјалних партнера и државне власти;
- Применити специфичне алате у компанији и у производном погону, охрабрујући послодавца да процени ризике, направи акциони план, редовно га прилагођава и затим предузима одређене мере;
- Побољшати радне услове коришћењем алата за процену специфичних професионалних ризика, тиме побољшавајући утицај компанија;
- Објаснити и разјаснити процес процене ризика.

www.oiraproject.eu

Извори

Велика количина материјала везаних за Кампању је доступна за преузимање на интернет страни Кампање за здрава радна места (www.healthy-workplaces.eu). Ови материјали укључују:

- Чињенице и статистику у вези са менаџерским способностима у руковођењу и учешћем запослених у безбедности и здрављу на раду;
- Извештаје и чињенице, укључујући и најновије резултате Истраживања европских предузећа о новим и ризицима у настајању (ESENER);
- Практичне водиче и алате за запослене и руководиоце;
- Студије случаја добре праксе;
- PowerPoint презентације о теми кампање;
- Идеје кампање;
- Вести о томе шта други раде;
- Цртани филм са популарним Напом;
- Постере и летке;
- Линкове за корисне интернет стране;
- ... и много више.

Све информације су доступне на 24 језика на www.healthy-workplaces.eu

Децентрализована мрежа безбедности и здравља у Европи

Главна европска мрежа за информације о безбедности и здрављу је сачињена од координатора у земљама чланицама који раде уз координаторе из земаља кандидата и ЕФТА држава. Координатори су одабрани од стране њихових влада као њихови званични представници и обично представљају њихову организацију за безбедност и здравље на раду. Они подржавају наше иницијативе пружањем информација и радом са националним мрежама које укључују владу и представнике запослених и послодавца. Координатори из сваке државе координишу Кампању за здрава радна места на националном нивоу, организују догађаје и бирају представнике за наше групе стручњака. Ова мрежа укључује:

- 37 координатора из земаља ЕУ, ЕФТА, држава кандидата и потенцијаних кандидата;
- 800 појединачних чланова мреже координатора.

www.healthy-workplaces.eu/fops

Контакт

Координатори држава чланица ЕУ

Аустрија

Bundesministerium für Arbeit, Soziales
und Konsumentenschutz
Sektion Arbeitsrecht und Zentral-
Arbeitsinspektorat
Favoritenstraße 7
1040 Wien
Austria
<http://www.bmask.gv.at>
Ms Martina HÄCKEL-BUCHER
Tel: +43 1 711 00 22 74
martina.haeckel-bucher@bmask.gv.at

Белгија

Federal Public Service Employment, Labour and
Social Dialogue
Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid,
Arbeid en Sociaal Overleg
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel
Belgium
<http://www.beswic.be>; <http://www.werk.belgie.be>
Mr Frank DEHASQUE
Tel: +32 (0)2 233 42 28
frank.dehasque@werk.belgie.be

Бугарска

Ministry of Labour and Social Policy
Labour Law, Social Security and Working
Conditions Directorate
2 Triaditza Street
1051 Sofia
Bulgaria
<http://bg.osha.europa.eu>
Mr Atanas KOLCHAKOV
Tel: +359 (2) 8119 541
kolchakov@mlsp.government.bg

Кипар

Ministry of Labour and Social Insurance
Department of Labour Inspection
12, Apellis Str.
1493 Nicosia
Cyprus
Mr Leandros NICOLAIDES
Tel: +357 2240 5623
director@dli.mlsi.gov.cy

Чешка Република

Ministry of Labour and Social Affairs
Na Porúcním právu 1
128 01 Prague 2
Czech Republic
<http://www.mpsv.cz>
Ms Daniela KUBÍČKOVÁ
Tel: +42 (02) 21 92 23 44
daniela.kubickova@mpsv.cz

Данска

Danish Working Environment Authority
Post Box 1228
2100 Copenhagen
Denmark
<http://www.workinfo.dk>
Mr Leo MATTHIASSEN
Tel: +45 722 08540
lm@at.dk

Естонија

Ministry of Social Affairs
Working Life Development
Gonsiori 29
10147 Tallinn
Estonia
<http://www.sm.ee>
Ms Kristel PLANGI
Tel: +37 2 626 97 80
kristel.plangi@ti.ee

Финска

Ministry of Social Affairs and Health
 Department for Occupational Safety and Health
 PL 33
 00023 Valtioneuvosto
 Finland
<http://www.riskithaltuun.fi>
 Mr Hannu STÅLHAMMAR
 Tel: +358 9 160 73 108
hannu.stalhammar@stm.fi

Француска

Ministère de l'emploi et de la solidarité
 Direction des relations du travail (DRT/CT)
 39-43 quai André Citroën
 75739 Paris Cedex 15
 France
<http://www.travail.gouv.fr>
 Mr Olivier MEUNIER
 Tel : +33 (0)1 44 38 25 08 et 27 09
olivier.meunier@travail.gouv.fr

Немачка

Bundesministerium für Arbeit und Soziales
 Referat IIIb2 - Grundsatzfragen des Arbeitsschutzes
 Wilhelmstrasse 49
 10117 Berlin
 Germany
<http://www.bmas.bund.de>
 Mr Reinhard GERBER
 Tel: +49 30 18 527 67 66
reinhard.gerber@bmas.bund.de

Грчка

Ministry of Labour and Social Affairs
 General Directorate of Working Conditions
 and Health
 40, Pireos str.
 10182 Athens
 Greece
 Mr Antonios CHRISTODOULOU
 Tel: +30 210 3214 310
christodoulou.osh@yeka.gr

Мађарска

OMMF – Hungarian Labour Inspectorate
 Margit krt. 85
 1024 Budapest
 Hungary
<http://www.ommf.gov.hu>
 Ms Katalin BALOGH
 Tel: +36 1 346 94 54
baloghk@ommf.gov.hu

Ирска

Health and Safety Authority
 Metropolitan Building
 James Joyce Street
 Dublin 1
 Ireland
<http://www.hsa.ie>
 Ms Annette SLATER
 Tel: +353 1 7997800
annette_slater@hsa.ie

Италија

Istituto Nazionale per l'Assicurazione contro
 gli Infortuni sul Lavoro
 Dipartimento Processi Organizzativi
 ex ISPESL
 Via Alessandria 220/e
 00198 Roma
 Italy
 Ms Francesca GROSSO
 Tel: +39 06 97892314
francesca.grosso@ispesl.it; f.grosso@inail.it

Летонија

State Labour Inspectorate of the Republic of Latvia
 Kr. Valdemara, 38
 1010 Riga
 Latvia
<http://www.vdi.gov.lv>
 Ms Linda MATISANE
 Tel: +371 6 7021 735
linda.matisane@vdi.gov.lv

Литванија

State Labour Inspectorate of the
Republic of Lithuania
Algirdog. 19
03607 Vilnius
Lithuania
<http://www.vdi.lt>
Ms Nerita ŠOT
Tel: +370 52 60 34 72
nerita.sot@vdi.lt

Луксембург

Inspection du Travail et des Mines
3, rue des Primeurs
2361 Strassen
Luxembourg
<http://www.itm.lu>
Mr Paul WEBER
Tel: +352 478 61 50
paul.weber@itm.etat.lu

Малта

Occupational Health and Safety Authority
Communications & PR
17 Edgar Ferro´ Street
PTA 1533 Pietar
Malta
<http://www.ohsa.org.mt>
Mr Remigio BARTOLO
Tel: +356 21 24 76 77/8
remigio.j.bartolo@gov.mt

Холандија

TNO Work & Employment
P.O Box 718
2130 AS Hoofddorp
Netherlands
<http://www.tno.nl/arbeid>
Mr Henk SCHRAMA
Tel: +31 (0) 88 86 65 234
henk.schrama@tno.nl

Пољска

Central Institute for Labour Protection –
National Research Institute
ul. Czerniakowska 16
00-701 Warszawa
Poland
<http://www.ciop.pl>
Ms Wioleta KLIMASZEWSKA
Tel: +48 22 623 36 77
focalpoint.pl@ciop.pl

Португалија

Autoridade para as Condições de Trabalho
Av. Casal Ribeiro, 18 - A
1000-092 Lisboa
Portugal
<http://www.act.gov.pt>
Ms Maria Manuela CALADO CORREIA
Tel: +351 213 308 700
manuela.calado@act.gov.pt

Румунија

The National Research and Development Institute
on Occupational Safety
35 A, Ghencea Blvd., Sector 6,
061692 Bucharest
Romania
<http://www.protectiamuncii.ro>
Ms Ioana Georgiana NICOLESCU
Tel: +40 21 313 31 58
georgiana.niculescu@gmail.com

Словачка

Národný inšpektorát práce
Masarykova 10
040 01 Košice
Slovakia
<http://www.nip.sk>
Ms Laurencia JANČUROVÁ
Tel: +421 55 797 99 27
laurencia.jancurova@ip.gov.sk

Словенија

Ministry of Labour, Family and Social Affairs
Kotnikova, 28
1000 Ljubljana
Slovenia
<http://www.gov.si>
Ms Vladka KOMEL
Tel: +386 01/369 77 00
vladka.komel@gov.si

Шпанија

Instituto Nacional de Seguridad e Higiene
en el Trabajo
c/Torrelaguna 73
28027 Madrid
Spain
Ms Belén PEREZ-AZNAR
Tel: +34 91 363 41 00
pfocalagenciaeuropea@insht.meys.es

Шведска

Arbetsmiljöverket
Management Staff
112 79 Stockholm
Sweden
<http://www.av.se>
Ms Barbro KÖHLER KRANTZ
Tel: +46 8 730 95 63
barbro.kohler.krantz@av.se

Велика Британија

Health and Safety Executive
Caxton House
Tothill Street
London
SW1H 9NA
United Kingdom
<http://www.hse.gov.uk>
Mr Stuart BRISTOW
uk.focalpoint@hse.gsi.gov.uk

Координатори у државама ЕФТА

Исланд

Administration for Occupational Safety and Health
Bildshofdi 16
110 Reykjavik
Iceland
<http://www.vinnueftirlit.is>
Ms Inghildur EINARSDÓTTIR
Tel: +354 550 46 00
inghildu@ver.is

Лихтенштајн

Amt für Volkswirtschaft
Health and Safety at Work
Gerberweg 5
9490 Vaduz
Liechtenstein
http://www.firstlink.li/regierung/amt_volksw.htm
Mr Robert HASSLER
Tel: +423 236 68 71
robert.hassler@avw.llv.li

Норвешка

Norwegian Labour Inspection Authority
Statens hus
7468 Trondheim
Norway
<http://www.arbeidstilsynet.no>
Ms Gro OLSVOLD
Tel: +47 73 19 97 00
gro.olsvold@arbeidstilsynet.no

Швајцарска

SECO - Staatssekretariat für Wirtschaft
Effingerstrasse 31
3003 Bern
Switzerland
<http://www.seco.admin.ch>
Dr Eduard BRUNNER
Tel: +41 (43) 433 22 21 30
eduard.brunner@seco.admin.ch

**Координатори Земаља кандидата
и потенцијалних кандидата**

Албанија

State Inspectorate of Labour
Inspektorati Shtetëror i Punës
Rr. Kavajes no 35
Tirana
Albania
Mrs Frosina GJINO
Tel: +355 4 251348
fgjino@hotmail.com

Хрватска

Ministry of Economy, Labour and Entrepreneurship
Directorate for Labour and Labour Market
Ulica grada Vukovara 78
10 000 Zagreb
Croatia
<http://www.mingorp.hr>
Mr Zdravko MURATTI
Tel: +385 (0)1 6109 230
zdravko.muratti@mingorp.hr

Бивша Југословенска Република Македонија

Macedonian Occupational Safety and Health
Association
29 noemvri br. 50
1000 Skopje
Former Yugoslav Republic of Macedonia
Mr Ljupcho KOCHOVSKI
Tel: +389 2 2774 868
ljupco.k@mzzpr.org.mk

Црна Гора

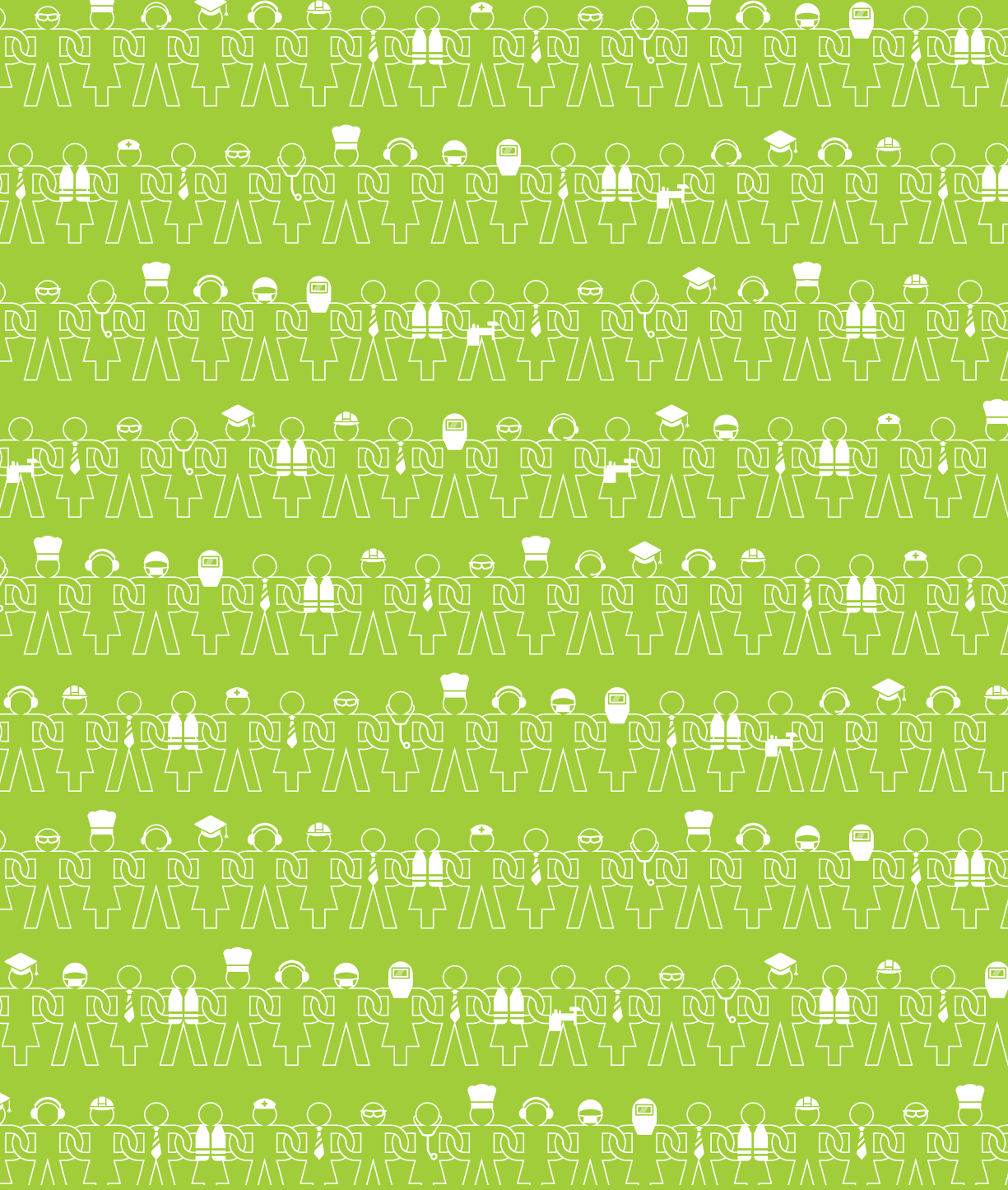
Ministry of Labour and Social Welfare
Labour Inspection for Safety at Work
Rimski trg 46
20000 Podgorica
Montenegro
Mr Zlatko POPOVIC
Tel: +38220655513
zlatkopuznr@t-com.me

Србија

Ministry of Labour, Employment and Social Policy
Occupational Safety and Health Directorate
Nemanjina 22-26
11000 Belgrade
Serbia
Mr Miodrag LONCOVIĆ
Tel: +381 11 33 47 391
miodrag.l@minrzs.gov.rs

Турска

Ministry of Labour and Social Security
General Directorate of Occupational Health and
Safety
Inönü Bulvari, I Blok, No. 42, Kat. 4
06100 Emek Ankara
Turkey
<http://www.csgb.gov.tr>
Mr Kasim ÖZER
Tel: +90 312 215 50 21
kozer@csgb.gov.tr

Водич кроз кампању-Управљање од стране руководства и учествовање запослених у безбедности и здрављу на радном месту
Луксембург: Канцеларија за публикације Европске Уније
2011 – 30 pp – 16.2 x 25 cm

ISBN 978-92-9191-921-5
doi:10.2802/31437

Концепт и дизајн: Kris Kras Design, Холандија

Фотографије су преузете са следећих интернет страница у Великој Британији: Healthcare, Ideal Standard, Pirelli Tyres и Toyota
Захваљујемо нашим партнерима на несебичној подршци.

Репродукција је дозвољена, под условом да је аутор о томе претходно обавештен.

Европска агенција за безбедност и здравље на раду (EU-OSHA)

доприноси циљу да Европа буде безбедније, здравије и продуктивније место за рад. Агенција истражује, развија и дистрибуира поуздане, непристрасне информације о безбедности и здрављу и организује пан-европску кампању за подизање свести. Основана од стране Европске Уније, 1996. са седиштем у Билбау, у Шпанији, Агенција спаја представнике Европске Комисије, Владе држава чланица, организације запослених и послодаваца, као и водеће стручњаке у свакој од 27 држава чланица ЕУ и шире.

European Agency for Safety and Health at Work

Gran Vía 33, 48009 Bilbao, SPAIN
Tel. +34 94 479 4360
Fax +34 94 479 4383
E-mail: information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>

ISBN 978-92-9191-921-5

9 789291 919215

Publications Office